

РЕШЕНИЕ

№ 8766

гр. София, 26.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 51 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ИВЕТА В. И.

при участието на секретаря ДИАНА АЛ. И.
като разгледа докладваното от ИВЕТА В. И. Гражданско дело № 20221110120862 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявен е от М. М. М. срещу [институция] осъдителен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3, вр. чл. 4 ЗОДОВ, вр. чл. 53 ЗЗД за заплащане на сумата от 5 001 лева – частична претенция от сумата от 20 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди – душевни болки и страдания, уронване на престижа и засягане на доброто име и авторитета ѝ в обществото, вследствие от образуване и водене на наказателно производство и повдигане на обвинение в извършване на престъпление по чл. 325, ал. 1 НК по досъдебно производство № 1475/2017 г. по описа на [№ РУ] при СДВР, пр. пр. № 25911/2017 г. по описа на Софийски районна прокуратура, за което е оправдана с Решение от 31.05.2021 г. по НОХД № 16363/2017 г. по описа на Софийски районен съд, НО, 121-ви състав, влязло в сила, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 03.07.2017 г. до окончателното ѝ изплащане.

Ищцата твърди, че на 09.06.2017 г. за придвижване до работното си място – пекарна в центъра на град София, използвала обществен градски транспорт по линия [№]. По време на пътуването ѝ била извършена проверка от служител на „[служба]“, при която ищцата М. М. заявила, че не е таксувана и, че няма да заплати услугата по превоз, тъй като цената ѝ е определена въз основа на незаконосъобразно решение на Столична община. Посочила, че няма да заплати и исканата от служителите глоба. Това нейно поведение било форма на протест и несъгласие с незаконните действия на администрацията, изразяващи се в необосновано увеличаване на цената на градския транспорт в столичния град. След проверката, автобусът бил спрян и след пристигане на полицейски служители, ищцата била свалена от превозното средство чрез използването на сила, като с полицейския автомобил била заведена в 4-то районно управление. Последвало задържане въз основа на Заповед, която впоследствие била отменена като незаконосъобразна с решение на АССГ № 7093/27.11.2017 г. по адм. дело № 7386/2017 г. Твърди се, че на 03.07.2017 г. срещу М. било образувано досъдебно производство № 1475/2017 г. по описа на [№ РУ] – СДВР, пр. преписка № 25911/2017 г. по описа на Софийска районна прокуратура с повдигнато

обвинение в извършването на престъпление по чл. 325, ал. 1 НК. През месец септември 2017 г. Софийска районна прокуратура внесла в съда обвинителен акт срещу ищцата, въз основа на който било образувано НОХД № 16365/2018 г. по описа на Софийски районен съд. С присъда от 31.05.2020 г. М. била призната за невиновна и оправдана по повдигнатото ѝ обвинение. Същата посочва, че незаконосъобразното образуване и водене на наказателно производство срещу нея довело до отрицателни емоционални преживявания за нея, до стрес, невъзможност да полага нормални грижи за своето семейство и деца. Доколкото тези обстоятелства станали известни както на близките ѝ, така и на приятели, познати и колеги, то последвали коментари и оценки, които злепоставили М. и доброто ѝ име. Намира, че справедливото обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди възлиза на сумата от 20 000 лева, претендирани от ответника заради незаконосъобразното образуване и водене на наказателно производство срещу лицето. С тези съображения ищцата отправя искане за присъждане на поисканото обезщетение в размер на 5 001 лева, предявени като частична претенция от общо дължимата сума, заедно със законната лихва за забава върху главницата, считано от датата на увреждането – 03.07.2017 г. (момента на образуване на наказателното производство) до окончателното плащане. Претендира присъждане на разноски.

С депозирания в срока по чл. 131, ал. 1 ГПК писмен отговор ответната страна [институция], чрез прокурор от Софийска районна прокуратура, оспорва предявеният иск по основание с довод за липсата на доказателства за влязла в сила оправдателна присъда спрямо ищцата М. М.. Намира за недоказано твърдението на ищцата за преживения стрес, за накръняване на авторитета и доброто и име, както и, че неимуществените вреди, претърпени вследствие от незаконното обвинение са пряк и непосредствен резултат именно от последното. Счита, че за настъпването на тези вреди от значение са и други две наказателни производства, водени срещу ищцата през процесния период. Оспорва в хода на наказателното производство срещу М. да са били извършвани действия от органи на [институция], които да са извън законово регламентирани. Счита претендираният размер на обезщетението за завишен, тъй като в случая воденото срещу ищцата наказателно производство е за престъпление, което не е тежко по см. на чл. 93, т. 7 НК, не са прилагани мерки за процесуална принуда, не е била взета мярка за неотклонение, а пред М. е стояла единствено опасността за налагане на административно наказание. Наказателното му производство в двете му фази – досъдебна и съдебна е приключило в разумен срок. Същевременно, през процесния период срещу ищцата били образувани и водени други две наказателни производства, поради което и интензитетът на увреждане спрямо нея е значително по – нисък, отколкото спрямо лице, което никога преди това не е било обект на наказателна репресия. Ответникът оспорва претенцията за лихва за забава за период от 03.07.2017 г., доколкото такава би била дължима от влизане в сила на оправдателната присъда, постановена на 31.05.2021 г., но не и от по-ранен момент. С тези доводи отправя искане за отхвърляне на иска като неоснователен и недоказан, алтернативно за присъждане на обезщетение в по-нисък размер от претендирания.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявен е осъдителен иск по чл. 2, ал. 1, т. 3, вр. чл. 4 ЗОДОВ, вр. чл. 53 ЗЗД за заплащане на обезщетение за претърпени от ищцата неимуществени вреди вследствие от незаконосъобразно обвинение в извършване на престъпление.

Възникването в полза на ищцата на процесното вземане за обезщетение е обусловено от установяване при условията на пълно и главно доказване, кумулативното наличие на следните предпоставки: 1) спрямо нея да е било повдигнато обвинение в извършване на престъпление от общ характер – съгласно смисъла на „повдигане на обвинение“ в специалния закон; 2) същата да е била оправдана по повдигнатото обвинение с влязла в

сила оправдателна присъда; 3). да е претърпяла посочените в исковата молба неимуществени вреди; 4). между незаконното действие на правозащитните органи и неблагоприятните последици /вредите/ да е налице пряка причинно – следствена връзка; 5). размерът на вредите.

При установяване на горните обстоятелства в тежест на ответника е да установи наличието на някоя от предпоставките по чл. 5 ЗОДОВ за изключване или намаляване на отговорността му.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано. Обезщетението обхваща всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице – ар. чл. 4 ЗОДОВ.

Изложеното обуславя извода, че отговорността на държавата по реда на ЗОДОВ е обективна и безвиновна, основана на принципите на деликтната отговорност по чл. 49 ЗЗД, но реализираща се по специалния ред, установен в разпоредбите на ЗОДОВ.

Събраните по делото писмени доказателства, както и материалите, съдържащи се в приложените към настоящото дело ДП № 1475/2017 г. по описа на [№ РУ] при СДВР, прокурорска преписка № 25911/2017 г. по описа на Софийска районна прокуратура и НОХД № 16363/2017 г. по описа на Софийски районен съд, НО, 121-ви състав, безспорно установяват, че на 27.06.2017 г. по реда на чл. 212, ал. 1 НПК срещу лицето М. М. М. (настоящата ищца) е образувано досъдебно производство № 1475/2017 г. по описа на [№ РУ] при СДВР за това, че на 09.06.2017 г., около 11:20 часа, в [адрес], на спирка на масовия градски транспорт до блок № 231 г., същата е извършила непристойни действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото – престъпление по чл. 325, ал. 1 НК. Изяснява се, че със Заповед за задържане на лице от 09.06.2017 г., издадена от полицейски орган при [РУ] към СДВР, ищцата М. М. М. е задържана на основание чл. 72, ал. 1, т. 4 и т. 2 ЗМВР за срок до 24 часа, при следните вписани фактически основания за това – установяване на самоличност и възпрепятстване на полицейски служители да изпълняват задълженията си. М. била освободена и предадена от полицейски служител на лицето Иван Николов М., брат на съпруга ѝ, същия ден – на 09.06.2017 г.

Установява се, че с Постановление от 20.07.2017 г. на старши разследващ полицай при [№ РУ] при СДВР М. М. е привлечена като обвиняема в извършване на престъпление от общ характер – за това, че на 09.06.2017 г., около 11:20 часа, в автобус – част от Масовия градски транспорт по линия [№], с рег. № [рег. №] инв. № ****, намиращ се в [адрес] – временна спирка [адрес] е извършила непристойни действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото – отказала за представи документ за самоличност на длъжностните лица – контрольори от „[служба]“ – В.К.К. и Л.Й.П., за да ѝ бъде съставен АУАН – като нередовен пътник, крещяла по отношение на полицейските служители П.С.Д., И.М.Г., Е.З. – А. и В. Н. Я., че са „мутри и пътници“, че са „нелегитимни“ и, че са на „една жалба от уволнение“, че „не арестуват истинския престъпник Б.Б., а се занимават с нея“ – престъпление по чл. 325, ал. 1 НК. Обвинението е предявено на обвиняемото лице на 29.08.2017 г., като в същия ден М. М. е разпитана в това качество. С постановление на зам. – районен прокурор при СРС на основание чл. 234, ал. 3, изр. 1 НПК първоначално определеният срок за разследване от 2 месеца е продължен с нови 2 месеца, считано от 27.08.2017 г.

По внесен в съда на 25.09.2017 г. Обвинителен акт от 20.09.2017 г. на прокурор от Софийска районна прокуратура по ДП 22833МК № 1475/2017 г. по описа на [№ РУ] при СДВР, пр. пр. № 25911/2017 г. по описа на СРП, с който, на основание чл. 246, ал. 1 НПК,

ищката М. М. М. е обвинена в извършването а престъпление по чл. 325, ал. 1 НК, на основание чл. 247, ал. 1, т. 1 НПК, на 26.09.2017 г., е образувано НОХД № 16363/2017 г. по описа на СРС, НО, 121-ви състав.

Материалите от приложеното наказателно дело сочат, че на 14.05.2018 г. (след отлагане на делото – първи път по искане на защитата на подсъдимата М. М., обоснована със служебен ангажимент по друго дело пред СГС, втори път поради неявяване на същите в съдебното заседание на 28.02.2018 г., а на 09.03.2018 г. за администриране на депозирани жалби срещу издадени наказателни постановления) е даден ход на откритото разпоредително заседание в присъствието на настоящата ищца М. М., в качеството ѝ на подсъдима. На основание чл. 290, ал. 2, вр. чл. 25, т. 5 НПК производството по делото е спряно – до приключване на административнонаказателните производства по АНД № [№]/2018 г. по описа на СРС, НО, 104-ти състав и АНД № 3958/2018 г. по описа на СРС, НО, 3-ти състав, образувани във връзка с обжалване на наказателни постановления, издадени срещу М. М. за извършени нарушения по чл. 257 ЗМВР и по чл. 6 ЗБДС – неизпълнение на полицейско разпореждане за представяне на документ за самоличност на 09.06.2017 г. на спирка на МГТ до бл. 231 на бул. „Тодор Каблешков“, при което е налице пълно тъждество на фактите, предмет на тези дела и на НОХД № 16365/2017 г. по описа на СРС, НО. В мотивите си съдът е изложил, че посредством спиране на делото ще се избегне нарушаване на един от основните принципи в наказателния процес относно забраната едно лице да бъде наказано два пъти за едно и също деяние.

С разпореждане на съда от 20.09.2019 г., с оглед постановяване на крайни съдебни актове по АНД № [№]/2018 г. (с влязло в сила на 11.01.2019 г. Решение № 308/11.01.2019 г. по дело № 11674/2018 г. по описа на АССГ, I касационен състав е отменено Решение от 06.07.2018 г. по НАХД № [№]/2018 г. по описа на СРС и е потвърдено наказателно постановление № 1268/25.11.2017 г. на началника на [№ РУ] при СДВР, с което на М. М. М. е наложено административно наказание глоба в размер от 50 лева за нарушение по чл. 6 ЗБЛД) и по АНД 3958/2018 г. по описа на СРС, НО, 3-ти състав (с влязло в сила на 27.06.2019 г. Решение № 4416/27.06.2019 г. по дело № 2025/2019 г. по описа на АССГ, XVIII касационен състав е оставено в сила Решение № 458606/26.07.2018 г. по НАХД № 3958/2018 г. по описа на СРС, с което е изменено наказателно постановление № 31/24.10.2017 г. на началника на [№ РУ] при СДВР в частта относно размера на наложеното на М. М. М. административно наказание глоба от 300 лева на 100 лева за извършено нарушение на чл. 64 ЗМВР, като в останалата част НП е останало непроменено) производството по НОХД № 16363/2017 г. е възобновено.

Изяснява се, че на 23.10.2019 г. е даден ход на делото в разпоредителното заседание, в присъствието на М. М., в качеството ѝ на подсъдима. С протоколно определение на съда на основание чл. 248, ал. 1, т. 2, вр. чл. 250, ал. 1, т. 1 НПК, вр. чл. 24, ал. 1, т. 6 НПК – поради проведените срещу същата административнонаказателни производства за същото деяние, приключили с влезли в законна сила съдебни актове, наказателното производство е прекратено. След подаден частен протест е образувано ВНЧД № 4684/2019 г. по описа на СГС, НО, 1-ви състав, постановено е определение от 18.11.2019 г., с което протоколното определение от 23.10.2019 г. по НОХД № 16363/2017 г. е отменено и същото е върнато на съдебния състав при СРС за продължаване на наказателното производство.

Материалите по приобщеното дело сочат, че на 09.12.2020 г. е проведено разпоредително заседание в присъствието на М. М.. В хода на същото съдът е приел, че тъй като М. М. не е осъждана, не е освобождавана от наказателна отговорност, а от деянието не са причинени съставомерни имуществени вреди, са налице основанията на чл. 248, ал. 1, т. 4, вр. чл. 376, ал. 1 НК за разглеждане на делото по реда на Глава 28 НПК.

Впоследствие, в хода на делото пред съда, са проведени три открити съдебни заседания – на 10.02.2021 г., на 31.03.2021 г. и на 31.05.2021 г., в хода на които са събрани

доказателства, в частност са проведени разпити на свидетели, в т. ч. по искане на подсъдимата и защитата ѝ.

Страните не спорят, а и по делото се установява, че по НОХД № 16363/2017 г. по описа на СРС, НО, 121-ви състав е постановено Решение № 20180036/31.05.2021 г., обявено им в съдебното заседание на 31.05.2021 г., с което обвиняемата М. М. М. е призната за невиновна в това, че на 09.06.2017 г. около 11:20 часа в автобус – част от Масовия градски транспорт по линия [№], с рег. № [рег. №] инв. № ****, намиращ се в [адрес] – временна спирка [адрес] е извършила непристойни действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото – отказала за представи документ за самоличност на длъжностните лица – контролори от „[служба]“ – В.К.К. и Л.Й.П., за да ѝ бъде съставен АУАН – като нередовен пътник, крещяла по отношение на полицейските служители П.С.Д., И.М.Г., Е.З. – А. и В. Н. Я., че са „мутри и пътници“, че са „нелегитимни“ и че са на „една жалба от уволнение“, че „не арестуват истинския престъпник Б.Б., а се занимават с нея“ и на основание чл. 304 НПК е оправдавана по повдигнатото ѝ обвинение за извършено престъпление по чл. 325, ал. 1 НК. В мотивите на решението съдът е приел за недоказано, както от обективна, така и от субективна страна М. М. да е осъществила съставомерните признаци на вмененото ѝ във вина деяние, достигайки до извод, че на инкриминираната дата обвиняемата не е извършила действия, които по съществото си да се характеризират като хулигански. Видно от направеното удостоверяване решението е влязло в сила на 16.06.2021 г., като не твърди и не установява да е било обжалвано/протестирано от страните.

Съгласно разпоредбата на чл. 378, ал. 4, т. 2, вр. чл. 304 НПК когато в производство по реда на Глава 28 НПК „Освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание“ не се установи, че деянието е извършено, че е извършено от подсъдимия или, че е извършено от него виновно, както и когато деянието не съставлява престъпление, съдът признава обвиняемия за невиновен и го оправдава с решение.

Наличието на образувано и водено срещу ищцата М. М. М. наказателно производство с повдигнато обвинение за извършено престъпление по чл. 325, ал. 1 НК, както и, фактът, че същата е оправдана с решение от 31.05.2021 г., влязло в сила, обуславят извода за наличието на активната ѝ материалноправна легитимация в процеса, като носител на правото да търси обезщетение за причинените ѝ вреди, вследствие от незаконосъобразното обвинение и за наличието на обективните елементи от фактическия състав на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на държавата, в лицето на съответния държавен орган – Прокуратурата, при доказване на тяхното реално настъпване и причинната им връзка с незаконното обвинение. В тази връзка и в отговор на доводите, изложени в отговора на исковата молба относно липсата на извършени от органи на Прокуратурата действия, които да са в противоречие със закона, следва отново да се отбележи, че в случая се касае за отговорност, която е обективна и безвиновна и е резултат от обвинението в извършването на престъпление, което лицето не е осъществило. Трябва да се отбележи също, че пасивната материалноправна легитимация на ответника в процеса следва от обстоятелството, че във фазата на досъдебното производство именно прокурорът упражнява функциите по ръководство и решаване – арг. чл. 46, ал. 1 НПК, в настоящия случай ДП № 1475/2017 г. по описа на [№ РУ] при СДВР е образувано с прокурорско постановление, а след изготвяне на заключителното мнение от разследващия орган, именно от съответната прокуратура срещу ищцата е повдигнато обвинение с Обвинителен акт на прокурор по реда на чл. 246 ГПК с твърдение за извършено престъпление от общ характер, по което е оправдана с влязъл в сила съдебен акт.

Ето защо, съдът приема, че в случая са налице основанията за ангажиране отговорността именно на Прокуратурата за действията ѝ като правозащитен орган по см. на чл. 2 ЗОДОВ, свързани със започването на наказателно преследване и обвинение на ищцата

в извършване на престъпление, приключило с оправдателен съдебен акт.

Съдът намира за установено, че в резултат от наказателното преследване срещу нея М. М. е претърпяла описаните неимуществени вреди – душевни болки и страдания, уронване престижа и засягане на доброто ѝ име, и авторитета ѝ в обществото, поради което в правната ѝ сфера е възникнало правото на обезщетение за тяхната обезвреда.

Този извод следва от показанията на разпитаните по делото свидетели – В. Николов М. и З. И. Н. – М.. В разказа си пред съда св. М. – съпруг на ищцата М. М. заявява, че след повдигане на обвинението срещу нея за извършване на престъпление хулиганство през 2017 г. съпругата му ежедневно била в тревожно състояние за това какъв ще бъде изходът от делото, доколкото едно от възможните наказания било и лишаване от свобода. Пред свидетеля М. споделяла, че не се чувства добре, което се наблюдавало и в поведението ѝ – липса на концентрация, забравяне, тревожност, притеснение. Същата била огорчена от случващото се, тъй като била обвинена в нещо, което не е извършила, а просто е изразила своето гражданско мнение относно неоснователните действия на служители от „Центъра за градска мобилност“. Свидетелства, че случилото се станало известно, както в работната среда на М., така и сред близките, приятелите и познатите ѝ, като съпругата му постоянно следвало да обяснява, че не е виновна. Двете им деца – тогава на 5 и 7 години също възприели случващото се и състоянието на своята майка. Заявява, че в хода на съдебното производство М. напуснала работата си, доколкото отношенията ѝ с работодателя се изострили вследствие от обвинението срещу нея и последният имал недоверие към служителя си. Категоричен е, че именно повдигането на процесното обвинение срещу М. и разпространението му стоят в основата на решението им да напуснат дома си в гр. София и да се преместят да живеят на друго място, извън града. Посочва, че производството продължило около 4 години, през което време за М. съществувало притеснение относно крайното решение. В подкрепа на разказаното от св. М. относно състоянието на ищцата вследствие от процесното обвинение са и показанията на св. З. Н. – М., която е възприела състоянието, в което се е намирала ищцата М. – съпругата на нейния син, непосредствено след задържането ѝ от полицейските служители на 09.06.2017 г. до постановяване на съдебния акт, с който същата е призната за невиновна и оправдана. Свидетелката е категорична в разказа си, че снаха ѝ не се е чувствала добре, не била в състояние пълноценно да изпълнява задълженията си като родител, имала проблем и в работната среда, тъй като била подсъдима. З. М. споделя и, че към настоящия момент ищцата М. има прояви на разсеяност и неадекватност в поведението си. Разказва, че през 2020 г. синът ѝ, М. и двете им деца напуснали досегашното си жилище и се установили да живеят извън град София, като това свое решение взели именно във връзка с процесния случай. Съдът кредитира показанията на свидетелите с достоверност, преценявайки ги по реда на чл. 172 ГПК с оглед възможната им заинтересованост, предвид близката им роднинска връзка с ищцата, като достоверни, житейски логични, вътрешно и помежду си непротиворечиви и израз на преките впечатления на лицата от живота на ищцата като хора, които са част от семейството ѝ и с които същата се е намирала в близки отношения през релевантния период и към настоящия момент, имали възможността пряко да проследят промяната, настъпила, както в личната, така и в професионалната ѝ среда и цялостното отражение върху живота ѝ вследствие от процесното обвинение. Именно от разказа им се установяват преживените от М. негативни емоции, тревогата у същата, породена от неясния изход от създалата се ситуация, разочарованието ѝ заради това, че не е виновна в твърдяното престъпно деяние, отражението на случващото се при изпълнение на родителските ѝ отговорности и трудови функции, довели до крайното решение на семейството да напусне дома си и да се премести на друго място.

В тази връзка съдът счита за неоснователни доводите на ответната страна, изложени в отговора на исковата молба, относно липсата на доказателства за преживян стрес и накърняване на доброто ѝ име, както и за връзката между вредите и незаконното обвинение.

По делото се изясни, че след повдигане на процесното обвинение и образуване на НОХД № 16363/2017 г. по описа на СРС, НО, ищцата М. е присъствала на всички проведени открити съдебни заседания. От свидетелските показания се установи, че през целия период от задържането ѝ на 09.06.2017 г. до приключване на делото с решение от 31.05.2021 г. същата е изпитвала непрекъснато напрежение и тревожност за това какъв ще бъде изходът, какво ще бъде наложеното ѝ наказание. Представена е Заповед № 1010 от 29.05.2020 г., издадена от третото за процеса лице „ТМ Солюшънс“ ООД, свидетелстваща за прекратяване на трудовото правоотношение на М. с дружеството, в подкрепа на разказа на свидетелите за влошените отношения на М. с работодателя ѝ вследствие от наличието на повдигнато обвинение срещу нея. Представена е и характеристична справка за ищцата (л. 84 от делото), от съдържанието на която следва, че е провеждана беседа с домоуправителя на блока относно притежаваните от нея качества.

Следва да се отбележи, че съгласно последователната практика на ВКС, обективизирана и в Решение № 63 от 18.03.2016 г. по гр. дело № 5124/2015 г. на ВКС, III ГО, Решение № 138 по гр. дело № 637/2012, на ВКС, IV ГО, при наличие на оправдателна присъда по водено срещу определено лице наказателно производство, същото без съмнение търпи неимуществени вреди – неудобства, унижение, притеснение, несигурност, накърняване на честта, достойнството и социалното му общуване, като не е необходимо ангажирането на доказателства за установяването на тези обичайни вреди, тъй като те са нормална житейска последица и настъпват винаги в резултат на наказателното производство.

Ето защо, съдът счита, че всички тези негативни преживявания за ищцата са именно в резултат воденото дело и негативното отражение на последното върху досегашния ѝ начин на живот, поради което са налице предпоставките по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на [институция] за претърпените от ищцата неимуществени вреди.

При определяне на следващото се на М. М. обезщетение съдът следва да съобрази комплексния критерий за справедливост, установен в разпоредбата на чл. 52 ЗЗД. Съгласно ППВС № 4/1968 г. понятието „справедливост“ по смисъла на законовия текст не е абстрактно такова, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението. Такива обективни обстоятелства са тежестта на обвинението, продължителността на наказателното преследване, вида и продължителността на наложената мярка за неотклонение, начинът, по който случващото се е отразило на личността на ищеца – на физическото му здраве, психиката му, контактите и социалния му живот, положението му в обществото, върху възможността му за развитие в служебен план и др. п.

В настоящия случай, съдът съобрази, че се касае за обвинение /по смисъла на специалния деликтен състав на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ/ срещу млада жена – към момента на образуване на производството на 25 годишна възраст, майка на две малки деца, привличането ѝ като обвиняема и повдигането на обвинение с обвинителен акт за извършено престъпление по чл. 325, ал. 1 НК, за което към този момент предвиденото наказание е лишаване от свобода до две години или пробация, както и обществено порицание, продължителността на наказателния процес - период от около 4 години – от образуването на досъдебно производство на 27.06.2017 г. до влизане в сила на решението от 31.05.2021 г. по НОХД № 16363/2017 г. по описа на СРС, НО на 16.06.2021 г., развитието му в две фази – досъдебна и съдебна, с проведени пред първоинстанционния съд няколко открити съдебни заседания, при които само веднъж делото е отложено поради неявяване на подсъдимата и защитника ѝ – на 28.02.2018 г., отражението на случилото се върху начина ѝ на живот дълго време след това – решението на семейството да напусне жилището си, знанието за повдигнатото обвинение срещу ищцата сред близки и познати, отражението върху трудовата ѝ ангажираност, в семейните ѝ отношения при полагане на грижи за две

малолетни деца. В тази връзка съдът съобрази, че макар в показанията си св. М. да посочва, че гласност за воденото срещу съпругата му производство е дадена сред обществото и чрез организираните от него и нейни близки протест, то това обстоятелство не променя факта, че най-силно влияние върху емоционалното състояние на М. е оказала неизвестността от това какво ще бъде наказанието ѝ и разочарованието, че следва да отговаря заради изразена гражданска позиция. Наред с това, от показанията на разпитаните по делото свидетели следва, че знанието на нейните най-близки хора – семейството ѝ, както и в работната ѝ среда е вследствие от образуваните производства и извършените в хода на същите действия. Доводът на представителя на ответната страна, че в нито един момент от наказателното производство не е съществувала възможност на ищцата да бъде наложено наказание лишаване от свобода, предвид задължителното прилагане на разпоредбата на чл. 78 НК – за освобождаването ѝ от наказателна отговорност и налагане на административно наказание глоба е относим към определяне размера на обезщетението, но следва да се подчертае, че това обстоятелство е настъпило в много по-късен момент от развитието на наказателния процес, а именно с протоколното определение на съда от 09.12.2020 г. по НОХД № 16363/2017 г. по описа на СРС, с което съдът е приел, че делото следва да бъде насрочено за разглеждане по реда на Глава 28 НПК, като първоначално същото е образувано по общия ред – чрез внесен от Прокуратурата обвинителен акт по реда на чл. 247, ал. 1, т. 1 НПК, а не чрез мотивирано постановление с предложение за освобождаване на обвиняемата от наказателна отговорност с налагане на административно наказание по реда на чл. 375 НПК, което обстоятелство следва да бъде отчетено при определяне размера на обезщетението, тъй като до този момент, както вече се изясни, едно от предвидените наказания е именно лишаване от свобода до две години, предвид алтернативно предвиденото с него наказание пробация.

Същевременно, като обстоятелства, обуславящи извод за интензивността на отрицателното въздействие върху ищцата и определянето на размера на процесното обезщетение, съдът съобрази, че престъплението, в извършването на което е била обвинена същата не се явява тежко по смисъла на чл. 93, т. 7 НК, доколкото предвиденото за него наказание не е лишаване от свобода повече от пет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна, фактът, че спрямо ищцата не е била взета мярка за неотклонение, с участието на същата, в хода на досъдебното производство не са били извършвани действия по разследване, извън нейния разпит непосредствено след предявяване на първоначалното обвинение, а както се изясни, в хода на съдебния процес делото е насрочено за разглеждане по реда на Глава 28 НПК, съгласно чл. 78а НК, предвиждащи освобождаване от наказателна отговорност и налагане на наказание глоба. Решението не е протестирано от Прокуратурата и е влязло в сила с изтичане на срока за оспорването му от страните, с което е приключило в рамките на първоинстанционното производство.

Наред с това, съдът съобрази и данните по делото, сочещи, че по време на процесното наказателно производство срещу М. М. е било образувано и водено и друго такова, образувано на 05.07.2018 г. по пр. преписка № 29296/2018 г. по описа на СРП за престъпление по чл. 325, ал. 1 НК, съгласно приложената по делото справка от ЕИСПП (л. 72 от делото). Този извод следва и от показанията на разпитаните двама свидетели, разказващи, че през периода на повдигнатото срещу М. процесно обвинение е имало и друго наказателно производство, по което същата е била привлечена като обвиняема и впоследствие отново оправдана, но което е било за много по-кратък период от време, а преживяванията на М. от процесното такова много по-сериозни в сравнение с този друг случай. В показанията си св. З. Н. –М. посочва, че се касае за друг случай от 2018 г. във връзка с участието на ищцата в протест, който също ѝ се е отразил негативно, но приключил по-бързо, отколкото настоящия. В тази връзка е и представеното от ищцовата страна и прието по делото копие от Решение от 10.04.2019 г. по НАХД № 19692/2018 г. по описа на СРС, НО, 3-ти състав, влязло в сила на 26.07.2019 г., с което М. М. М. е призната за

невиновна в това, че на 05.07.2018 г. около 10:00 часа, в град София, пред служебен вход на сградата на Н.с., находяща се на [адрес], като участник в протестни действия, извършила непристойни действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото – хвърлила ябълка по журналисти на телевизия „А.“ и ударила с нея оператора Г. И. Р., като е оправдана по обвинението по чл. 325, ал. 1 НК.

Следователно, за тази част от време, през която спрямо ищцата е било водено друго наказателно производство – от образуването му на 05.07.2018 г. до приключването му с окончателен съдебен акт, влязъл в сила на 26.07.2019 г., съответно е бил висящ и процесният наказателен процес, съдът приема, че негативните изживявания на М. са последица и от двете наказателни производства, водени срещу нея (съответно, че не всички вреди са последица от процесното обвинение), както и, че за тях в най-силна степен е допринесъл именно наказателният процес за процесното обвинение, с оглед неговата продължителност от около 4 години, в който смисъл са и събраните гласни доказателства.

В допълнение съдът съобрази данните, следващи от приложеното наказателно дело, сочещи, че по образувано във връзка с молба на М. по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ срещу СДВР производство по дело № 6480/2018 г. по описа на АССГ, Второ отделение, 22-ри състав, с решение от 01.03.2019 г. в полза на същата е присъдена сумата от 1 000 лева – обезщетение за неимуществени вреди вследствие от отмяната на заповедта за задържането ѝ, осъществено във връзка с процесното деяние от 09.06.2017 г.

При съобразяване на така изложените обстоятелства, съдът достига до извод, че справедливият размер на обезщетението за претърпените от ищцата М. М. неимуществени вреди вследствие от повдигането на обвинение, образуването и воденото на процесното наказателно производство за престъпление, за което същата е оправдана и което [институция] следва да бъде осъдена да заплати, възлиза на сумата от 3 000 лева.

За същата предявеният иск по чл. 2, ал. 1, т. 3, вр. чл. 4 ЗОДОВ, вр. чл. 53 ЗЗД се явява основателен и следва да бъде уважен, а за разликата до пълния предявен размер от 5001 лева или за сумата от 2001 лева, частична претенция от сумата от 20 000 лева, искът се явява недоказан по размер и следва да бъде отхвърлен.

Като законна последица от уважаването на иска за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди и доколкото ищцата е поискала изрично това, върху сумата от 3 000 лева следва да бъде присъдена законна лихва, но считано не от посочения от ищцата момент – 03.07.2017 г., а от 16.06.2021 г. – датата на влизане в сила на решението, с което ищцата е оправдана, която лихва да се присъди до окончателното изплащане на главницата. В тази връзка съдът съобрази задължителните разяснения, дадени в мотивите на т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. по тълк. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС относно началния момент, определящ изискуемостта на вземането, при което липсва изискване за отправяне на покана.

По отговорността за разноски:

При този изход на спора – частична основателност на предявения иск и на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ ответникът следва да бъде осъден за заплати в полза на ищцата сумата от 10 лева – разноски по делото за държавна такса, а на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, вр. чл. 78, ал. 1 ГПК, вр. чл. 38, ал. 2, вр. ал. 1, т. 3 ЗАДв, съразмерно с уважената част от иска, в полза на процесуалния ѝ представител адв. Д. Б. сумата от 269,97 лева, представляваща адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна защита и съдействие по делото, съгласно удостовереното в представения договор № 977563 от 18.02.2022 г. (л. 6 от делото) за правна защита и съдействие, чийто общ размер от 450,04 лева е в минималния такъв, установен в чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (в приложимата редакция към момента на сключване на договора).

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА [институция], с адрес: [адрес], да заплати на М. М. М., с ЕГН: ***** с адрес: [адрес] и настоящ адрес: [адрес], община М., област В., на основание чл. 2, ал. 1, т. 3, вр. чл. 4 ЗОДОВ, вр. чл. 53 ЗЗД сумата от **3 000 лева**, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди – душевни болки и страдания, уронване на престижа на ищцата и засягане на доброто име и авторитета ѝ в обществото, вследствие от образуване и водене на наказателно производство и повдигане на обвинение в извършване на престъпление по чл. 325, ал. 1 НК по досъдебно производство № 1475/2017 г. по описа на [№ РУ] при СДВР, пр. пр. № 25911/2017 г. по описа на Софийски районна прокуратура, за което е оправдана с Решение от 31.05.2021 г. по НОХД № 16363/2017 г. по описа на Софийски районен съд, НО, 121-ви състав, влязло в сила, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 16.06.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над уважения размер от 3 000 лева до пълния предявен размер от 5 001 лева – частична претенция от сумата от 20 000 лева или **за сумата от 2 001 лева**, както и относно искането за присъждане на законна лихва върху главницата, считано от 03.07.2017 г. до 15.06.2021 г.

ОСЪЖДА [институция], с адрес: [адрес], да заплати на М. М. М., с ЕГН: ***** и адрес: [адрес] и настоящ адрес: [адрес], община М., област В. на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, вр. чл. 78, ал. 1 ГПК **сумата от 10 лева**, представляваща сторени разноски по делото за държавна такса.

ОСЪЖДА [институция], с адрес: [адрес], да заплати на адв. Д. Т. Б., с ЕГН: ***** и служебен адрес: [адрес], на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, вр. чл. 78, ал. 1 ГПК, вр. чл. 38, ал. 2, вр. ал. 1, т. 3 ЗАдв, **сумата от 269,97 лева**, представляваща адвокатско възнаграждение за оказаната в полза на ищцата безплатна защита и съдействие по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с въззивна жалба, пред Софийски градски съд, в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____